

Warszawa
Bydgoszcz
Gdańsk
Ryga

Wielki Wschód Polski
Stowarzyszenie/Zakon Wolnomularski
Liberalny, adogmatyczny, mieszany

nowa antena

KALENDARIUM

Pobratanie łóż
Atanor WWP
i Droit&Justice
WWF z Paryża

Podpisanie umowy
o współpracy
z Wielkim
Wschodem Belgii

Wielki Mistrz WWP
na spotkaniu
w Brukseli

Spotkanie Rodzinne
na Św. Jana letniego
i wizyta pod pomnikiem
ofiar obozu Stutthof

25 lat polskich łóż
Wolność Przywrócona
i Nadzieja

Konwent WWP

Wystawa w Kielcach

EXPOSITION

230 ans de tradition
maçonnique en **Pologne**

Musée de la Franc-Maçonnerie, 16, rue Cadet

PARIS

7 - 12

mars

2016

KALENDARIUM 2015

maj 2015

przyjazd grupy Braci z Francji. Uroczyste pobratanie łóż – warszawskiej loży ATANOR Wielkiego Wschodu Polski i paryskiej loży DROIT & JUSTICE ÉCOLE MUTUELLE Wielkiego Wschodu Francji.

podpisanie w Warszawie umowy o wzajemnym uznaniu i pomocy pomiędzy Wielkim Wschodem Polski i Wielkim Wschodem Belgii. Umowę podpisali Wielcy Mistrzowie obu organizacji na specjalnych pracach loży WITELON.

czerwiec 2015

wizyta Wielkiego Mistrza Wielkiego Wschodu Polski w Brukseli na zaproszenie pierwszego wiceprzewodniczącego Komisji Europejskiej Frans'a Timmermans'a. Wizyta opisana w artykule na następnych stronach.

Przy okazji wizyty w Brukseli spotkali się w siedzibie Wielkiego Wschodu Belgii obaj Wielcy Mistrzowie na roboczej rozmowie dwustronnej.

Zjazd Rodzinny z okazji Św. Jana letniego odbył się na polskim wybrzeżu. Poza im prezami integracyjnymi uczestnicy złożyli wiązanek kwiatów pod pomnikiem ofiar niemieckiego obozu koncentracyjnego w Stuthofie.

październik 2015 otwarcie wystawy pt. „Poznać niepoznane” zorganizowanej w Muzeum Dialogu Kultur oddział Muzeum Narodowego w Kielcach. Wystawa przedstawiająca wolnomularstwo i jego założenia szerokiemu kręgowi odbiorców została zorganizowana przy współpracy Instytutu Sztuka Królewska i Stowarzyszenia Wielki Wschód Polski. O wystawie piszemy obszerniej dalej w numerze.

Przy okazji wystawy w Kielcach odbyły się pierwsze w historii prace rytualne w Kielcach. Na wyjazdowych pracach spotkali się członkowie i goście loży WITELON.

W Muzeum Dialogu Kultur odbyła się także publiczna debata na której wolnomularstwo polskie przedstawiali przedstawiciele czterech największych organizacji masońskich. Wielką Lożę Narodową reprezentował prof. Tadeusz Cegielski, Wielki Wschód Polski kurator wystawy Tomasz Szmagier, Federację Polską Międzynarodowego, Mieszanego Zakonu Wolnomularskiego Le Droit Humain Wielki Sekretarz Witold Sokała i pracujące w Polsce loże Wielkiej Żeńskiej Loży Francji Mirosława Dołęgowska-Wysocka.

listopad 2015 odbył się kolejny XVII Konwent Wielkiego Wschodu Polski. Po czterech latach nastąpiła zmiana na stanowisku Wielkiego Mistrza. Nowym Wielkim Mistrzem wybrano brata Filipa.

odbyły się uroczyste prace z okazji 25 rocznicy powstania loży NADZIEJA. W tym roku upłynęło także 25 lat pracy loży WOLNOŚĆ PRZYWRÓCONA. Uroczystości z tej okazji przewidziane są na kwiecień 2016 roku. Oby lożom Gratulujemy. O tych rocznicach piszemy dalej w numerze.

Wielki Mistrz Wielkiego Wschodu Polski na spotkaniu w Komisji Europejskiej

Jak umacniać zaufanie między jednostką a społeczeństwem? Czy można wspólnie żyć i tworzyć społeczeństwo, w którym każda osoba i każda wspólnota przestrzegająca europejskich wartości może czuć się jak u siebie? Jak radzić sobie z różnicami w różnorodnym społeczeństwie? To tematy dyskusji „Jak żyć razem mimo odmiennych poglądów”, do jakiej już po raz szósty KE zaprosiła organizacje nie wyznaniowe.

2 czerwca 2015 roku pierwszy wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej Frans Timmermans przyjął jedenastu przedstawicieli organizacji światopoglądowych i niewyznaniowych z całej Europy. Szóste doroczne posiedzenie na wysokim szczeblu dotyczyło zagadnienia: „Jak żyć razem mimo odmiennych poglądów”. Posiedzenie odbyło się w ramach stałego dialogu prowadzonego z kościołami, organizacjami religijnymi, światopoglądowymi i niewyznaniowymi w oparciu o art. 17 traktatu lizbońskiego.

Frans Timmermans powiedział: W naszym zróżnicowanym społeczeństwie europejskim zasadnicze znaczenie ma stworzenie wspólnoty, w której każdy czuje się jak u siebie. Życie pod wspólnym dachem oznacza zdolność do radzenia sobie z różnicami, nawet jeżeli nie zgadzamy się ze sobą w sprawach zasadniczych. Organizacje niewyznaniowe, które dzisiaj się tu spotykają, mogą pomóc nam - dzięki swoim kontaktom z obywatelami - w znalezieniu praktycznych sposobów pokonywania społecznych wyzwań i sprawdzeniu najlepszych rozwiązań europejskiej polityki.

Antonio Tajani, wiceprzewodniczący Parlamentu Europejskiego, odpowiedzialny za prowadzenie dialogu, dodał: - Dialog z organizacjami religijnymi i niewyznaniowymi ma kluczowe znaczenie w osiąganiu postępów w procesie pokojowym, który jest w samym sercu idei wspólnej Europy. To istotna przesłanka pozwalająca na zrozumienie naszych różnic; musimy umieć się ze sobą nie zgadzać i mimo wszystko razem ze sobą żyć.

Najważniejsze ustalenia płynące z posiedzenia na wysokim szczeblu zostaną wykorzystane podczas pierwszego corocznego sympozjum na temat praw podstawowych w UE, które odbędzie się w dniach 1 i 2 października 2015 r. Centralnymi zagadnieniami sympozjum będą tolerancja i poszanowanie w kontekście zapobiegania antysemityzmowi i nienawiści skierowanej przeciwko muzułmanom oraz zwalczania tych zjawisk w Europie.

Kwestie omawiane podczas posiedzenia będą następujące: jak umacniać zaufanie między jednostką a społeczeństwem, jak wspólnie żyć i tworzyć społeczeństwo, w którym każda osoba i każda wspólnota przestrzegająca europejskich wartości podstawowych może czuć się jak u siebie, oraz jak radzić sobie z różnicami w różnorodnym społeczeństwie.

Kontekst

Komisja Europejska regularnie organizuje posiedzenia na wysokim szczeblu i dyskusje robocze z organizacjami światopoglądowymi i niewyznaniowymi, jak również z przedstawicielami kościołów, stowarzyszeń i wspólnot religijnych. Obecnie dialog ten jest objęty zakresem obowiązków pierwszego wiceprzewodniczącego Timmermansa. Dzisiejsze posiedzenie na wysokim szczeblu z udziałem przedstawicieli organizacji światopoglądowych i niewyznaniowych to szóste z serii posiedzeń zapoczątkowanych przez Komisję w roku 2009, gdy do traktatu lizbońskiego wprowadzono ideę dialogu z kościołami, organizacjami religijnymi, światopoglądowymi oraz niewyznaniowymi.

Komisja przyczynia się do tworzenia społeczności, umożliwiając właśnie takie dialogi, ale także udzielając wsparcia finansowego na rzecz projektów sprzyjających lepszemu zrozumieniu pomiędzy kulturami, religiami i grupami przekonań. W ramach programu „Europa dla obywateli” na lata 2014–2020 Komisja przeznaczy w ramach współfinansowania kwotę 185,5 mln euro na projekty podnoszące świadomość w zakresie wartości UE, a zwłaszcza tolerancji, wzajemnego poszanowania i promowania zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego.

W ramach programu „Prawa, równość i obywatelstwo” na lata 2014-2020 wsparcie w 2015 roku zyskują projekty skupiające się na zapobieganiu i zwalczaniu nienawiści i nietolerancji na tle antysemityzmu oraz nienawiści i nietolerancji wymierzonej w muzułmanów, a także projekty promujące rozwój instrumentów i praktyk służących zapobieganiu, kontroli oraz zwalczaniu nawoływania do nienawiści w internecie, w tym poprzez rozwój alternatywnych narracji.

Europejska polityka i instrumenty prawne mogą wspierać działania na szczeblu krajowym i lokalnym. Europejskie prawo już zakazało określonych form przestępstw z nienawiści i mowy nienawiści, przyjmując m.in. decyzję ramową w sprawie zwalczania pewnych form i przejawów rasizmu i ksenofobii za pomocą środków prawnokarnych, dyrektywę w sprawie ochrony ofiar, która wejdzie w życie w listopadzie 2015 r. i zasadniczo poprawi ochronę ofiar przestępstw, a także ustanawiając w 2011 r. sieć upowszechniania wiedzy o radykalizacji postaw. Do walki z przestępstwami z nienawiści oraz do poprawy działań prewencyjnych oraz środków przeciwdziałających radykalizacji przyczynią się Europejska agenda bezpieczeństwa i Agenda jednolitego rynku cyfrowego.

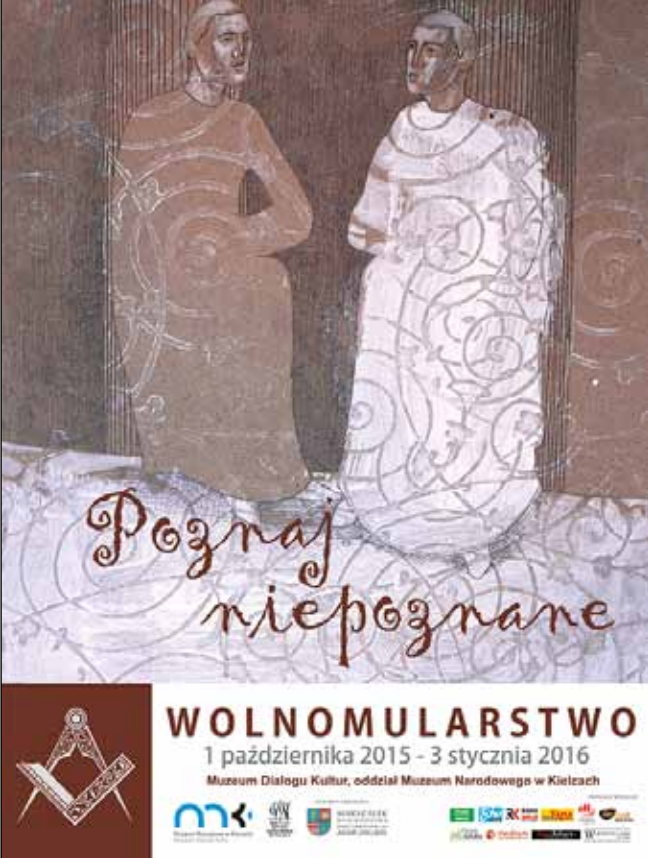
Dodatkowe informacje

Dialog Komisji Europejskiej z kościołami, wspólnotami religijnymi oraz organizacjami światopoglądowymi na stronie internetowej DG ds. Sprawiedliwości poświęconej prawom podstawowym.

Lista uczestników posiedzenia

Yvan BIEFNOT, przewodniczący Europejskiego Stowarzyszenia Wolnomyślicielstwa
Martine CERF, sekretarz generalny Egalité Laïcité Europe
Pierre GALAND, przewodniczący Europejskiej Federacji Humanistycznej
Nieves Bayo GALLEGO, Wielki Mistrz Gran Logia Simbólica Española
Catherine JEANNIN-NALTET, Wielka Mistrzyni Wielkiej Żeńskiej Łoży Francji
Daniel KELLER, Wielki Mistrz Wielkiego Wschodu Francji
Dimitrios LYBERIS, przewodniczący Rady Międzynarodowego Zakonu Wolnomularskiego «Delphi»
Keith PORTEOUS WOOD, dyrektor wykonawczy National Secular Society
Yvette RAMON, Wielka Mistrzyni Międzynarodowego Mieszanego Zakonu Wolnomularskiego „Le Droit Humain”
Tomasz SZMAGIER, Wielki Mistrz Wielkiego Wschodu Polski
Steven WARMOES, były Wielki Mistrz Wielkiej Łoży Belgii

Źródło: *Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej w Polsce*

„Poznaj niepoznane” to tytuł wystawy w kieleckim Muzeum Dialogu Kultur której współorganizatorem był WWP

O naszej inicjatywie pisze portal regionalny Wrota Świętokrzyskie
http://pcpr.powiat.kielce.pl/web/guest/pio/-/asset_publisher/F9Uh/content/id/2898514

Idee równości, szacunku do wiedzy, doskonalenia wewnętrznego człowieka, braterstwa, ale też tajemnicze obrzędy inicjacyjne i symbole przybliży kielczanom wystawa, jaką przygotowało Muzeum Dialogu Kultur. Do instytucji zapraszamy już od czwartku, 1 października.

Wolnomularstwo to ruch międzynarodowy, który swój początek miał w Anglii, na przełomie XVII i XVIII w. Nazwa - masoni, wolnomularze nawiązuje do średniowiecznych budowniczych i murarzy, nie podlegających władzy konkretnego właściciela ziemskiego, przemieszczających się po kraju, szukających zatrudnienia w kolejnych miastach, a jednocześnie ludzi świątłych, posiadających określone doświadczenie w budownictwie. Nawiązanie do umiejętności budowlanych znaleźć można m.in. w symbolice masońskiej, w której pojawia się cyrkiel, kielnia, węgielnica i pion, wizerunki piramid i świątyni Salomona, określenie Wielkiego Budowniczego/Architekta - tajemnej siły, która stworzyła świat.

Najważniejsze dla wolnomularzy jest poszanowanie każdego człowieka, bez względu na narodowość, wyznawaną religię czy poglądy, równość dla wszystkich i braterstwo, dążenie do doskonalenia siebie, poszanowanie wiedzy i rozumu, filantropia, szacunek dla pracy, państwa i władzy. Jednocześnie - to wyjątkowo tajemniczy i owiany legendami nurt, pełen rytuałów inicjacyjnych, zasad funkcjonowania łóż, określonych gestów, stroi i kar, grożących temu, kto o tajemnicach masońskich mówić będzie niewtajemniczonym.

Historię polskiego wolnomularstwa przybliży wystawa, przygotowana wspólnie przez Muzeum Dialogu Kultur, Instytut Sztuka Królewska w Polsce oraz Stowarzyszenie Wielki Wschód w Polsce - jedną z 3 polskich obediencji masońskich. Dzięki niej kielczanie będą mogli poznać założenia, etykę i wymiar duchowy ruchu masońskiego, symbole wykorzystywane m.in. w architekturze i malarstwie, ubiory charakterystyczne dla Wielkich Mistrzów, a także postaci polskich masonów - m.in. ks. Józefa Poniatowskiego, Janusza Korczaka czy Gabriela Narutowicza.

Wystawa trwała od 1 października 2015 roku do 3 stycznia 2016.

[zobacz także: mdk.mnki.pl/pl/wystawy/wystawy_zakonczone/wolnomularstwo_droga_dialogu/](http://mdk.mnki.pl/pl/wystawy/wystawy_zakonczone/wolnomularstwo_droga_dialogu/)

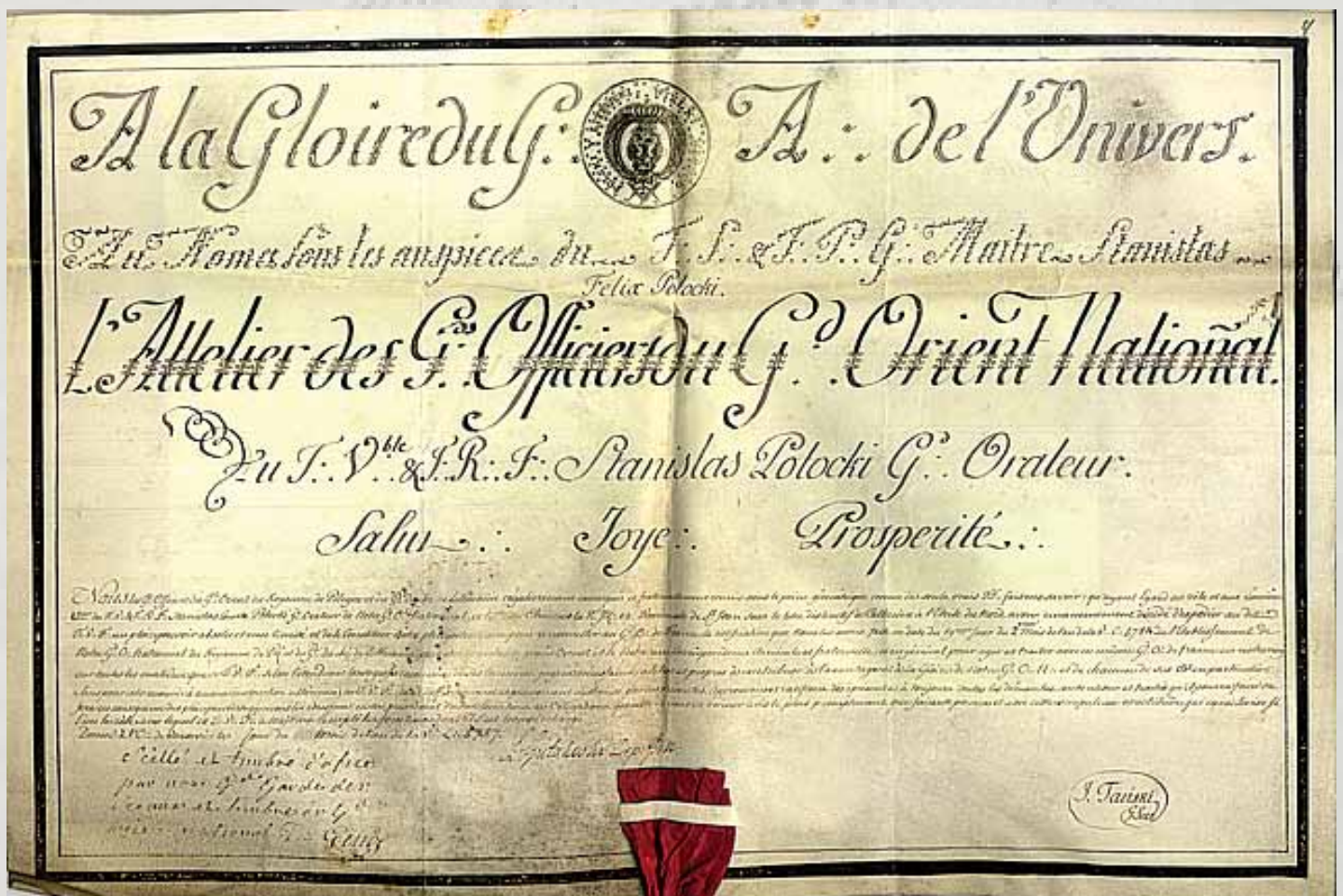
Ponad półtora roku temu wystąpiliśmy jako Wielki Wschód Polski z inicjatywą przedstawienia naszej organizacji wolnomularzom francuskim. Naszym zamiarem było wykonanie gestu podziękowania za ich wkład w przeniesienie światła wolnomularstwa liberalnego do Polski po 1989 roku. Wyobrażaliśmy sobie że będzie to skromny pokaz kilku plansz tekstowych i mała ekspozycja grafiki inspirowanej symboliką masońską w hallu wejściowym w siedzibie WWF na rue Cadet. Jeden dzień, trochę spotkań, oficjalna deska i tyle. W zinstytucjonalizowanym Wielkim Wschodzie Francji było to niemożliwe. Ale z biegiem czasu pomysł nabierał nowych kształtów. Z hallu zostaliśmy przeniesieni do sali wystaw czasowych Muzeum Masońskiego jako oficjalna ekspozycja. Najbliższy termin, wtedy za półtora roku, marzec 2016. Nasza spontaniczna inicjatywa okazała się precedensem. Jeszcze nigdy nie było prezentacji innej obediencji w formie ekspozycji.

Wzmożenie kontaktów, szczególnie włączenie się w przygotowania naszego Brata Darka z Paryża spowodowało że już dziś, przed otwarciem wystawy możemy mówić o sukcesie.

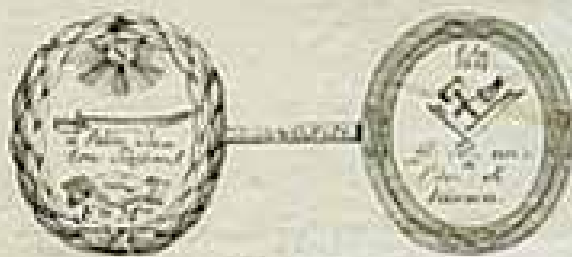
Wzmożenie kontaktów polsko-francuskich doprowadziło w maju 2015 roku do przyjazdu do Warszawy grupy francuskich wolnomularzy i uroczystego pobratania łóz – warszawskiej loży Atanor i paryskiej loży Droit & Justice École Mutuelle. W trakcie tygodnia trwania wystawy w marcu w Paryżu mają odbyć się uroczyste wspólne prace tych łóz jako jeden z punktów obchodów dni polskich na rue Cadet.

Okres przygotowań do wystawy zaowocował także udostępnieniem kopii polskich dokumentów wolnomularskich znajdujących się w zbiorach Archiwum Muzeum Masońskiego przy Wielkim Wschodzie Francji na rue Cadet w Paryżu. Ich oryginały zostaną zaprezentowane na wystawie a kopie w formie elektronicznych scanów zostały przekazane Wielkiemu Wschodowi Polski.

Kilka z tych dokumentów pragniemy pokazać w tym numerze Ateny.

Dyplom Wielkiego Mówcy Wielkiego Wschodu Narodowego Królestwa Polskiego i Wielkiego Księstwa Litewskiego Stanisława Potockiego (koniec XVIII wieku)

Tłumaczenie Znaku Członków Sz. = Ś. J.,
pod nazw. BB. Polaków Zjed. pod
Wsch. Warszawy.

Wstążka popielata na tyci, 3 cale szerokości, znaczy kolor zwierzęciny łabni:
w której pierwszy raz pokazał się na Ziemi Polickiej w Roku 1806
Wielki NAPOLEON Otwobodzićiel tego Narodu.

Znak na tój wstążce zawieszony, na lewą pierś spadający, oznacza: łafer-
ca noszących ten znak, pełne wdzięczności za odzyskanie bytu polity-
cznego Narodu Polickiego, całe są zajęte czułą pamięcią sławnych trzech
Epok w tym medalionie oznaczonych.

Wieniec laurowy znak opasujący, znaczy: nieprzerwane Zwycięstwa Wiel-
kiego Bohatęra, i pewność trwałości podniesionego Narodu Polickiego --
Litera N. w obłokach, jest początkowa Wielkiego NAPOLEONA, któ-
rego Opatrzność zesłała na otwobodzenie Rodu Polaków.

Palasz poniższy, oznacza: danie Polakom broni w ręce aby się do swego o-
swobodzenia przyłożyli.

Napis: (A l'aide d'un Bras puissant) znaczy dopełnienie należnego otwobo-
dzenia, i koniec jedyny Epoki w tym znaku objęty.

Dwie Ręce splecione, z literami początkowymi słow: *Polis Manibus*, przypo-
minają: połączenie się zgodne Narodu przez Konstytucyę 3° Maja Roku
1791, przez którą Dom Saski za dynastyę dziedziczną Tronu Polickiego
przyznany, objął po Traktacie Tylżyckim, przyciemni nader Narodowi
nad nim Panowanie, i przywrócił jednoscie rzeczonymu Spółniznie się, stano-
wiącego drugą Epokę w tym medalu oznaczoną.

Kielnia i Młotek oparte i wzniesione na węgelnicy, a które w kolo węzł
opasnie Rycerski, oznaczają: zaobronie Świętym do rozkrzewienia Wol-
nego Mularstwa w R. 1807 w Warszawie, pod przewodnictwem Wiel-
kiego Francyzkiego, i z wybranym Narwakiem: (179. Pol. 180. 3)
Ta Taberniela oznacza trzecią Epokę, z powodu której, ten znak osobny
dla sławnych Członków przyjęta i uchwalila nazwacze Sz. = pod naz-
wiankiem: Braci Polaków zjednoczonych pod Wschodem Warszawy.
Roku prawdziwego światła 5510. = Key powzięchny Dnia 3° Maja 1810.

W Wielkim Wschodzie
 Polskim Onia 19^{ty}
 Właściwa Drugiego
 R. P. S. 1784

Naszą Swatę Wielkiego Swiata Budownika

Imieniem y pod Przewodnictwem Najpospianialszego
 y Najpotężniejszego Wielkiego Mistrza

Andrzeja Mokronoskiego

Wielki Wschód Polski

Do Wielkiego Wschodu Francuzkiego

Ładownie, Jite, Jedność

Najpoważniejsi y Najmilsi Bracia

Deputowani Potnomocni L. L. Krolestwa
 Polskiego y Wielkiego Kierstwa Litewskiego Onia 26^{ty}
 Właściwa Dwunastego Roku P. S. Pięć Tysięcy Siedmset
 Ośmdziesiątego Trzeciego pod Wschodem Warszawskim
 uroczyste zgromadzenie, po zupełnym lenzniczymo. Stanu

Stanu Mularstwa w Królestwie Polskim y w
Wielkim Księstwie Litewskim rozważeniu, i jednomyślnie
uchwalisz, że są w dostateczney liczbie y opatrzeniu
w Światta potrzebne do srozenia przez swoich słuzących
Wielkiego Wschodu Polskiego, że wiele na tym
Kraiovi zależy, aby wszelka takakolwiek bądź
spoleczność Władzy Narodowej podlegała, że wykonanie
Interesu Mularstwa równie jako y kraju, wpływania
y bliskiej immediate nad S. S. Zwierzchności
wymaga; A przeto dobrze y naderycie będąc
upowaznieni Duchem Wroczystym Zgromadzenie
Mularskie przez siebie słuzących zebrane, Wielkim
Wschodem Polskim utworzyli, dając Mu moc y
władzę, aby na polnym y na szturze było Najwyższą
Zwierzchnością y Ciałem reprezentującym Soudziustwa w
tym Królestwie.

Skoro się widziem wolni od pierwszych Staran, których
takowe zdarzenie wyciąga, oznajmić o tym Wam
Najpowazniejsi y Najmilsi Bracia rozpieszamy.
Mamy dowód, który Nam wieścić daje że się Nam zatrudnimy,
który Nam podoblebia y który Nam osmiela. Za te chęci
życzliwe przyjmijcie szczerę y Braterskie podzięki Nasze.

Pragniamy